

Святослав Тадіонович Барась

Святослав Тадіонович Барась народився 3 серпня 1949 року в с. Журавець Локачинського району Волинської області в селянській сім'ї. Школу Святослав Тадіонович закінчив з золотою медаллю в 1966 році і тоді ж став студентом радіотехнічного факультету Київського політехнічного інституту. Вже сплило чимало часу, відбулося багато подій на території тодішньої держави і в світі, а пам'ять і до цього часу зберігає найяскравіші сторінки студентських років. Вона живе в нових розробках, винаходах, безмежній повазі до професорсько-викладацького складу КПІ, ностальгії по студентському життю, незабутих піснях студентської пори... З професійної точки зору навчання в КПІ дало потужний багаж знань і налаштувало на повну мобілізацію всіх внутрішніх сил для отримання найвищого результату, на самовіддачу, яка перетворилася фактично на складову характеру.

У 1972 році Святослав Тадіонович Барась закінчив Київський політехнічний інститут та Київський

громадський інститут патентознавства і був направлений на роботу в Особливе конструкторське бюро (ОКБ) заводу ім. В. І. Леніна м. Бельці Молдавської РСР.

Перші кроки виробничої діяльності відбувалися у групі, яку очолював головний конструктор дослідно-конструкторської роботи (ДКР) «Шойна-2» Гончар Анатолій Іванович. Атмосфера творчості, ентузіазму, взаємної підтримки, піднесення та відповідальності були постійними супутниками процесу створення в рамках цієї ДКР першого вітчизняного гідрографічного ехографа бокового огляду ГЕБО-100. Неперервне удосконалення технічних рішень, виготовлення та наладка дослідних зразків окремих вузлів та системи в цілому, лабораторні та натурні випробовування, постійна робота над ергономічністю приладу та його технологічністю – саме ці складові творчого процесу стали підґрунтям створення конкурентоздатного зразка нової техніки. Молодий інженер Барась С.Т. був одним з провідних розробників ГЕБО-100, яким за комплекс теоретичних і експериментальних натурних досліджень, розробку, освоєння в серійному виробництві і впровадження на Флотах СРСР цього пристрою у 1981 році було присвоєно звання Лауреата Державної премії СРСР в галузі науки і техніки (за роботу в галузі гідролокації).

Наступною ДКР, в якій Святослав Тадіонович приймав участь вже як заступник головного конструктора А.І. Гончара, була «Дудинка-2». В рамках цієї роботи створювалися два гідрографічних комплекси бокового огляду: ГКБО-500 і ГКБО-2000. Значна увага головного конструктора в процесі експериментальних досліджень на цьому етапі приділялась новому режиму – інтерферометричного (фазового) сканування морського дна. Цей режим був введений поряд з основним (енергетичним) в комплекс ГКБО-500. Теоретичні і експериментальні дослідження гідролокаційного інтерферометра стали основою кандидатської дисертації С.Т. Барася, яку він успішно захистив на останньому році навчання в заочній аспірантурі ЦНДІ «Морфізприлад» (м. Ленінград) у 1982 році.

На початку 80-х років рішенням Мінсудпрому СРСР в НДІ «Риф» – правонаступник ОКБ заводу ім. В.І. Леніна – з ЦНДІ «Морфізприлад» була передана науково-технічна тематика по створенню абсолютних лагів – вимірювачів швидкості об'єктів плавання. В рамках нового напрямку необхідно було виконати дослідно-конструкторську роботу «Бокал-2» і створити уніфікований ряд гідроакустичних доплерівських лагів для всіх типів суден і кораблів ВМФ, ММФ, МРГ, МРФ, а

також для глибоководних апаратів різних конфігурацій. Для виконання цієї роботи в НДІ «Риф» в науково-дослідному відділі (НДВ-3), який очолював А.І. Гончар, була створена окрема комплексна лабораторія, яку очолив С.Т. Барась, як головний конструктор лагів. У своїй монографії «Прикладні аспекти побудови гідроакустичних доплерівських лагів», яка вийшла у 2008 році, Святослав Тадіонович написав про той час такі рядки: «...надзвичайно амбітний і творчий колектив молодих інженерів і техніків почав працювати над створенням уніфікованого ряду гідроакустичних доплерівських лагів...».

В лабораторії працювали випускники багатьох всесвітньо відомих вищих навчальних закладів. Висока спільна мета об'єднала цих людей в працездатний та високопрофесійний колектив для створення таких навігаційних приладів (гідроакустичних лагів), які б не тільки задовольняли всі вимоги тактико-технічного завдання, але й були на рівні або випереджали кращі світові зразки...».

Це були часи Радянського Союзу, ще до його розпаду колективу комплексної науково-дослідної лабораторії головного конструктора С.Т. Барася вдалося розробити технічну документацію і передати у виробництво лише по трьох модифікаціях уніфікованого ряду лагів – ЛА-51, ЛА-52 і ЛА-53. Натурні дослідження при безпосередній участі і під керівництвом С.Т. Барася проводилися у різний час в акваторіях Чорного та Азовського морів, морях басейну Північного Льодовитого океану, Японському, Південно-Китайському, Середземному та Балтійському морях, Тихому, Індійському та Атлантичному океанах. На всіх етапах значна увага приділялася дослідженню тонкої структури ехосигналів доплерівського лага, був зроблений рішучий крок в бік імпульсного режиму роботи, створені адаптивні алгоритми пошуку, супроводу ехо-сигналу та вимірювання доплерівських зсувів частоти. Стосовно імпульсного режиму роботи був задекларований такий девіз – краще працювати з меншою кількістю **якісної** інформації, ніж з великою кількістю **неякісної**.

У ці ж роки під керівництвом С.Т. Барася були виконані і успішно захищені декілька науково-дослідних робіт, які стосувалися певних специфічних умов використання абсолютних вимірювачів швидкості об'єктів плавання.

Переломний період, який почався у 1991 році, торкнувся і колективу НДІ «Риф». Почалися проблеми з фінансуванням, суттєво зменшилася зацікавленість в розробках на території Молдови. Це причини, які спонукали багатьох фахівців шукати іншої долі. У 1992 році С.Т. Барась прийняв рішення переселитися у Вінницю. Після переїзду Святослав Тадіонович один рік попрацював на посаді головного конструктора Спеціального конструкторсько-технологічного бюро «Модуль» при Вінницькому політехнічному інституті. За цей час під його керівництвом була здійснена розробка і виготовлено декілька дослідних зразків ультразвукового вимірювача кількості рідини в резервуарах різної конфігурації.

З 1993 року Святослав Тадіонович перейшов на викладацьку роботу у Вінницький політехнічний інститут на посаду старшого викладача кафедри конструювання і виробництва радіоелектронної апаратури (КіВРА). З 1999 року він - доцент кафедри конструювання радіоелектронної та біомедичної апаратури (КРБА) Вінницького державного технічного університету, з 2005 року – декан факультету медико-біологічного та електронного приладобудування Вінницького національного технічного університету (ВНТУ) та доцент кафедри проектування комп'ютерної та телекомунікаційної апаратури (ПКТА). Роботу на освітянській ниві Святослав Тадіонович сприймає як продовження реалізації творчого підходу в дещо інших умовах, але з незмінними зацікавленістю та натхненням.

Святослав Тадіонович Барась - автор понад 30 винаходів (в тому числі патентів України), переважна більшість яких впроваджена в діючі прилади, біля сотні науково-технічних статей та доповідей на вітчизняних та міжнародних науково-технічних конференціях, автор монографії. Сьогодні він продовжує займатися науковою діяльністю, здійснює керівництво магістрами та аспірантами ВНТУ, отримує особливе піднесення та нові порції енергії від спілкування з онуками .